

یکشنبه 01 آذر 1405 - 05:31

دومین سال درخشش کتابخانه‌های عمومی آذربایجان‌شرقی در جشنواره شهیدرجایی

مدیرکل کتابخانه‌های عمومی آذربایجان‌شرقی، توسعه زیرساخت‌ها و تلاش کتابداران را از عوامل انتخاب این مجموعه به عنوان دستگاه برتر برای دومین سال متوالی عنوان کرد.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی، توسعه زیرساخت ها و تلاش کتابداران را از عوامل انتخاب این مجموعه به عنوان دستگاه برتر برای دومین سال متوالی عنوان کرد.

اسد بابایی در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: جشنواره شهید رجایی فرصتی برای ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی، میزان تحقق برنامه ها، کیفیت خدمات رسانی، مسئولیت پذیری و پاسخگویی به مردم است. انتخاب اداره کل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی به عنوان دستگاه برتر برای دومین سال متوالی نشان می دهد که تلاش های انجام شده در حوزه توسعه خدمات فرهنگی، ارتقای زیرساخت ها، گسترش فعالیت های اجتماعی و افزایش دسترسی مردم به خدمات کتابخانه ای مورد توجه قرار گرفته است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی ادامه داد: برای ما مهم است که این ارزیابی را فراتر از یک موفقیت سازمانی ببینیم؛ چراکه کتابخانه های عمومی مستقیماً با زندگی مردم ارتباط دارند و هر میزان که بتوانیم خدمات خود را به نیازهای واقعی جامعه نزدیک تر کنیم، در حقیقت به مأموریت اصلی خود عمل کرده ایم.

آسیب جنگ به کتابخانه ها و تلاش برای بازگشت به چرخه خدمت

بابایی با اشاره به خسارت های واردشده به برخی زیرساخت های کتابخانه ای استان در جریان جنگ عنوان کرد: متأسفانه تعدادی از کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی نیز از آسیب های جنگ در امان نماندند و کتابخانه های الزهرا(س) آذرشهر، شهید حمید باکری سردرود و مدرس بناب دچار خسارت شدند.

وی افزود: در ارزیابی های اولیه، میزان خسارت واردشده به این مجموعه ها بیش از ۱۰ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان برآورد شد و طبیعتاً بازگرداندن این کتابخانه ها به چرخه خدمت رسانی، نیازمند تلاش، برنامه ریزی و تأمین منابع مالی بود.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی با اشاره به بازسازی کتابخانه شهید حمید باکری سردرود گفت: این کتابخانه که در جریان جنگ بیش از ۴۰ درصد آسیب دیده بود، با هزینه کرد ۱۱۰ میلیارد ریال بازسازی و تجهیز شد و در مهرماه امسال دوباره در اختیار مردم قرار گرفت.

بابایی خاطرنشان کرد: بازگشت این کتابخانه به چرخه خدمت، تنها بازسازی یک ساختمان نبود، بلکه احیای یک فضای فرهنگی و اجتماعی برای مردم سردرود به شمار می رفت. تلاش کردیم با بازسازی و تجهیز مجموعه، زمینه استفاده دوباره اعضا و علاقه مندان از خدمات کتابخانه ای فراهم شود.

وی اضافه کرد: بازسازی کتابخانه های آسیب دیده و حفظ دسترسی مردم به خدمات فرهنگی از اولویت های مجموعه است و در کنار آن، برنامه بهسازی و نوسازی سایر کتابخانه های استان نیز دنبال می شود.

توسعه زیرساخت های کتابخانه ای و افزایش دسترسی مردم

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی با تشریح بخشی از عملکرد این مجموعه در حوزه توسعه زیرساخت ها گفت: امروز شبکه کتابخانه های عمومی استان از نظر تعداد مراکز، منابع مطالعاتی و گستره خدمات نسبت به سال های گذشته توسعه یافته است.

وی اظهار کرد: در حال حاضر ۲۰۲ نقطه خدمت کتابخانه ای در آذربایجان شرقی فعال است که شامل کتابخانه های عمومی، کتابخانه های نهادی و مشارکتی، خدمات سیار و سالن های مطالعه می شود. تعداد کتابخانه های عمومی استان نیز از ۱۴۴ باب به ۱۵۴ باب افزایش یافته و توسعه خدمات سیار امکان دسترسی ساکنان مناطق مختلف را به منابع و فعالیت های کتابخانه ای بیشتر کرده است.

بابایی با اشاره به وضعیت منابع کتابخانه ای استان بیان کرد: تعداد نسخه های کتاب موجود در کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی از حدود ۲ میلیون و ۸۱۹ هزار نسخه در سال ۱۴۰۱ به ۳ میلیون و ۹۸۴ هزار نسخه افزایش یافته است. همچنین طی دو سال گذشته ۸۴۵ هزار نسخه کتاب در اختیار کتابخانه های استان قرار گرفته است.

وی افزود: در کنار افزایش منابع، میزان مراجعه مردم به کتابخانه ها نیز روند افزایشی داشته و طی یک سال گذشته بیش از ۲ میلیون و ۱۶۱ هزار مراجعه به کتابخانه های عمومی استان ثبت شده است. افزایش ۶۱ درصدی امانت کتاب و رشد ۲۱ درصدی تعداد اعضای کتابخانه ها نیز از دیگر شاخص های قابل توجه در این حوزه است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی تأکید کرد: توسعه زیرساخت ها زمانی ارزشمند است که به افزایش استفاده مردم از کتابخانه ها و بهبود کیفیت خدمات منجر شود. به همین دلیل، در کنار احداث و افزایش تعداد کتابخانه ها، بهسازی فضاهای موجود، تأمین منابع مورد نیاز مخاطبان و ارتقای کیفیت فعالیت های فرهنگی را نیز دنبال می کنیم.

کتابخانه ها از محل نگهداری کتاب به پایگاه های اجتماعی و مهارتی تبدیل شده اند

بابایی با تشریح رویکرد جدید اداره کل کتابخانه های عمومی استان گفت: نگاه ما به کتابخانه عمومی محدود به فضایی برای نگهداری و امانت کتاب نیست. معتقدیم کتابخانه باید به یک پایگاه فرهنگی، اجتماعی، آموزشی و مهارتی تبدیل شود که بتواند نیازهای گروه های مختلف سنی و اجتماعی را پاسخ دهد.

وی افزود: کودکان و نوجوانان، دانشجویان، خانواده ها، سالمندان و سایر اقشار جامعه هرکدام نیازهای متفاوتی دارند و کتابخانه ها نیز متناسب با این نیازها برنامه ریزی می کنند. به همین دلیل، در سال های اخیر توسعه بخش های ویژه کودکان و نوجوانان، ایجاد فضاهای خلاقیت و علم، برگزاری کارگاه های آموزشی و افزایش برنامه های تعاملی در دستور کار قرار گرفته است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی با اشاره به ظرفیت های کتابخانه مرکزی تبریز اظهار کرد: در بازطراحی و توسعه فعالیت های این مجموعه، بخش کودک، فضاهای آفرینش های هنری، کلاس های آموزشی، کلاس های تحت وب، سالن جلسات، گالری و تالار همایش مورد توجه قرار گرفته است تا خانواده ها بتوانند علاوه بر استفاده از منابع مطالعاتی، از ظرفیت های آموزشی و فرهنگی کتابخانه نیز بهره مند شوند.

بابایی ادامه داد: برگزاری دوره های مهارت آموزی در حوزه های مختلف از جمله مهارت های رایانه ای، زبان و آموزش های کاربردی نیز با هدف افزایش توانمندی مخاطبان دنبال می شود. همچنین برنامه هایی در حوزه مهارت های خانواده، پیشگیری از آسیب های اجتماعی، خلاقیت و سواد اجتماعی در کتابخانه های استان اجرا می شود.

وی با اشاره به اهمیت ارتباط میان مدارس و کتابخانه ها گفت: طرح کتابیار با هدف تقویت فرهنگ مطالعه در محیط های آموزشی و ایجاد ارتباط مستمر میان مدرسه و کتابخانه دنبال می شود. در این طرح، دانش آموزان در ترویج کتابخوانی و معرفی کتاب به همسالان خود مشارکت می کنند و این موضوع می تواند زمینه شکل گیری عادت مطالعه در سنین پایین را فراهم کند.

دومین سال درخشش کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی در جشنواره شهیدرجایی

تأمین کتاب بر اساس نیاز واقعی اعضا و کتابداران

بابایی یکی دیگر از اقدامات اداره کل را اصلاح شیوه تأمین منابع کتابخانه ای عنوان کرد و گفت: صرف افزایش تعداد کتاب ها نمی تواند به تنهایی پاسخگوی نیاز مخاطبان باشد؛ آنچه اهمیت دارد، تناسب منابع با علایق و نیازهای واقعی اعضای کتابخانه هاست.

وی افزود: در همین راستا، طرح «تاک» با رویکرد تأمین کتاب بر اساس درخواست مستقیم کتابداران و اعضا اجرا شده است. در این شیوه، افرادی که ارتباط روزانه و مستقیم با مخاطبان دارند، عناوین مورد نیاز را معرفی می کنند تا منابع متناسب با تقاضای واقعی در اختیار کتابخانه ها قرار گیرد.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی خاطرنشان کرد: در این رویکرد تلاش می کنیم صدای مخاطبان در تصمیم گیری های مربوط به تأمین منابع شنیده شود؛ زیرا کتابخانه زمانی می تواند جایگاه مؤثری در جامعه داشته باشد که مردم احساس

کنند نیازها و علایق مطالعاتی آنان در برنامه ریزی ها مورد توجه قرار می گیرد.

توزیع عادلانه خدمات فرهنگی در شهرستان ها

بابایی با تأکید بر ضرورت توجه به مناطق مختلف استان گفت: توسعه فعالیت های کتابخانه ای نباید به مرکز استان محدود شود. یکی از اولویت های ما این است که مردم شهرستان ها و مناطق کم برخوردار نیز به امکانات و برنامه های فرهنگی دسترسی داشته باشند.

وی افزود: توسعه کتابخانه های جدید، بهسازی مراکز موجود و گسترش خدمات کتابخانه ای سیار در همین راستا انجام شده است. در سال های اخیر، کتابخانه های جدیدی در شهرها و مناطق مختلف استان به بهره برداری رسیده و خدمات سیار نیز به شهرستان هایی همچون شبستر، مرند و میانه گسترش یافته است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی ادامه داد: در حوزه فعالیت های فرهنگی نیز تلاش کرده ایم برنامه ها از تبریز فراتر برود و شهرستان ها سهم بیشتری در رویدادهای فرهنگی داشته باشند. برگزاری برنامه های مرتبط با بزرگداشت استاد شهریار و شعر و ادب فارسی در شهرستان هایی همچون مرند، اهر و مراغه نمونه ای از این رویکرد است.

وی همچنین به برنامه های عمرانی اشاره کرد و گفت: بهسازی کتابخانه ها در سطح استان با جدیت دنبال می شود و تاکنون عملیات بهسازی ۱۷ کتابخانه به پایان رسیده و هشت کتابخانه دیگر نیز در حال بهسازی هستند. تکمیل پروژه های نیمه تمام و تجهیز کتابخانه های جدید نیز از برنامه های پیش رو به شمار می رود.

کتابداران؛ سرمایه اصلی مجموعه کتابخانه های عمومی

بابایی در بخش دیگری از این گفت وگو، نیروی انسانی و به ویژه کتابداران را مهم ترین سرمایه اداره کل کتابخانه های عمومی دانست و گفت: هیچ یک از برنامه های توسعه ای و فرهنگی بدون تلاش و همراهی کتابداران به نتیجه نمی رسد. کتابداران فقط مسئول امانت دادن و تحویل گرفتن کتاب نیستند، بلکه نقش مهمی در شناسایی نیازهای فرهنگی جامعه، ارتباط با خانواده ها، جذب کودکان و نوجوانان و ایجاد انگیزه برای مطالعه دارند.

وی تصریح کرد: در روزهایی که جامعه با شرایط دشوار روبه رو بود، همین روحیه مسئولیت پذیری و تعهد حرفه ای کتابداران بود که اجازه نداد ارتباط کتابخانه ها با مردم قطع شود. حضور در برنامه های مردمی، فعالیت کتابخانه های سیار، معرفی منابع مطالعاتی و اجرای برنامه های فرهنگی در شرایط خاص، بخشی از تلاش هایی است که شاید در آمارهای اداری به طور کامل دیده نشود، اما نقش تعیین کننده ای در استمرار خدمات داشته است.

مدیرکل کتابخانه های عمومی آذربایجان شرقی افزود: انتخاب مجموعه برای دومین سال متوالی به عنوان دستگاه برتر استان را به همه همکارانم، به ویژه کتابداران پرتلاش در شهرها و روستاهای استان، تقدیم می کنم. این عنوان متعلق به همه کسانی است که با وجود محدودیت ها و دشواری ها، برای حفظ و ارتقای جایگاه کتابخانه های عمومی تلاش کرده اند.

بابایی در پایان تأکید کرد: کسب این عنوان برای ما پایان مسیر نیست، بلکه مسئولیت مجموعه را برای ادامه فعالیت و ارتقای کیفیت خدمات بیشتر می کند. هدف اصلی ما این است که کتابخانه های عمومی در زندگی روزمره مردم جایگاه پررنگ تری پیدا کنند و هر شهروند، متناسب با سن، نیاز و شرایط خود، بتواند از خدمات فرهنگی، آموزشی و اجتماعی این مراکز بهره مند شود. استمرار خدمت رسانی، افزایش رضایت مردم و گسترش عدالت فرهنگی باید مهم ترین معیار سنجش موفقیت کتابخانه های عمومی باشد.